

UDK: 323.28(4-672EU)
Bibliid 0543-3657, 67 (2016)
God. LXVII, br. 1162-1163, str. 30-45
Izvorni naučni rad
Primljen: 16.6.2016.

Dr Slobodan ZEČEVIĆ¹

Migracije i indentitet Evropske unije

SAŽETAK

Početak XXI veka Evropska unija bila je pogođena sa nekoliko sukcesivnih kriza. Reč je o svetskoj finansijskoj krizi iz 2007. godine čiji je izvor bio na finansijskom tržištu Sjedinjenih Američkih Država, o dužničkoj krizi Grčke koja traje od 2009. godine i koja je eskalirala u leto 2015. godine, kao i o izbegličkoj krizi nastaloj zbog rata u Siriji tokom 2015. godine. U vezi sa prethodno iznetim treba imati u vidu da je u Nemačku u 2015. godini ušlo milion i sto hiljada izbeglica od kojih oko 60 odsto nisu lica ugroženi ratom. Prethodno pomenuti događaji ukazali su da nedovršeni evropski suverenitet uzrokovanim zastojem u izgradnji evropske federalne države zapravo omogućava Evropskoj uniji da, kako tako, funkcioniše u normalnim uslovima ali je sprečava da ima adekvatne odgovore na krizna stanja. Zbog svojih međudržavnih i konfederalnih odlika Evropska unija ne može da reaguje na brz, jedinstven i odgovarajući način na izazove u globalizovanom svetu. Odsustvo zaokružene teritorije i evropske federalne vlade sa ministarstvima unutrašnjih poslova i odbrane čini Evropsku uniju nedovoljno efikasnom u suočavanju sa migrantskim i bezbednosnim izazovima.

Ključne reči: Evropska unija, evropska teritorija, migrantska kriza, pravo na azil, Frontex, uredba Evropske unije, federalizam, Zajednička politika bezbednosti i odbrane

Uvod

Evropska unija u XXI veku bila je suočena sa više kriznih situacija. Reč je o svetskoj finansijskoj krizi iz 2008. godine, krizi grčkog duga i migrantskoj krizi u 2015. godini. Migrantska kriza nastala je kao posledica neuspeha Sjedinjenih Američkih Država i njihovih saveznika da izvedu mirnu demokratsku tranziciju u pojedinim državama severne Afrike, tj. u Iraku, Libiji i Siriji. U ovoj poslednjoj državi je, šta više, došlo do geostrateškog

¹ Autor je naučni savetnik u Institutu za evropske studije u Beogradu.

sukoba između uticaja Sjedinjenih Američkih Država i njihovih NATO saveznika i Rusije koja nastoji da zadrži poslednje uporište na Mediteranu, te stoga bezrezervno, uključujući i vojna sredstva, podržava vladu sirijskog predsednika Bašara El Asada. Građanski rat u prethodno pomenutim arapskim državama izazvao je talas izbeglica prema Evropskoj uniji. U ovom trenutku izbeglički talas se kreće preko teritorije Turske u kojoj je privremeno smešteno preko dva i po miliona ljudi. Izbeglice zatim, usled slabe kontrole turskih vlasti, koristeći usluge lica koja se bave ilegalnim prelascima granice, prelaze najčešće improvizovanim plovilima na grčka ostrva gde ulaze na teritoriju Evropske unije i traže azil. Cilj izbeglica u suštini nije samo da se sklone od ratnih razaranja, već da započnu novi život u članicama Unije sa visokim standardom i mogućnostima zaposlenja a reč je pre svega o Nemačkoj, Austriji, Švedskoj i Danskoj. Tranzit izbeglica se zatim odvija preko Makedonije, Srbije, Hrvatske i Slovenije. U vezi sa prethodno iznetim treba imati u vidu da je u Nemačku u 2015. godini ušlo milion i sto hiljada izbeglica od kojih preko 50 odsto nisu lica ugrožena ratom. Zapravo, mnogi Marokanci, Tunižani, ali i građani država crne Afrike priključuju se izbegličkom talasu u potrazi za boljim životom u Evropskoj uniji. Izbeglička kriza se zapravo, delom pretvorila u ekonomsku migraciju odnosno u prikupljanje radne snage za pregrejanu nemačku privredu opterećenu niskim natalitetom.

Izbeglički problem iako svedoči o atraktivnosti, društvenom i ekonomskom uspehu u suštini ugrožava ustrojstvo Evropske unije kao nedovršene federacije. Treba imati u vidu da ulazak izbeglica u SAD, Australiju ili Kanadu u ovom obimu nije moguć jer ove države praktikuju model kontrolisanog doseljavanja pojedinaca za čijim obrazovnim profilom imaju potrebu. Stoga, federalne policije i obalske straže striktno kontrolišu granice i sa njih nemilosrdno vraćaju migrante. Pored toga, prijem izbeglica zavisi i od volje domicilnog stanovništva da ih prihvati. U većini država članica Evropske unije vlada visoka nezaposlenost uz male stope privrednog rasta, te je njihovim građanima neprihvatljivo da primaju nove izbeglice. U takvim okolnostima prijem izbeglica pretvorio bi se u stvaranje novih geta u kojima žive ljudi bez ekonomske perspektive. Takva geta već postoje, primera radi, u Francuskoj, Belgiji, Holandiji i u nekim drugim državama članicama. Uz prethodno izneto ide i činjenica da većina izbeglica pripada islamskoj civilizaciji i kulturi koja je u mnogim aspektima nespojiva sa društvenim vrednostima koje vladaju u Evropskoj uniji.

U ovom trenutku afrički kontinent sa 1,2 milijarde stanovnika ima izuzetno visoke stope nataliteta. Prema računama Ujedinjenih nacija broj Afrikanaca bi u 2050. mogao da bude udvostručen, dok bi u 2100. godini dostigao 4,2 milijarde stanovnika.² Očigledno je da bi nekontrolisano

² *Un quart de la population mondiale sera africaine*, www.lefigaro.fr, 13.08.2014.

doseljavanje stanovništva iz Afrke imalo pogubne posledice po Evropsku uniju, uključujući i rizik od izbijanja građanskog rata. Stoga unutar Unije jača svest da granice Evropske unije moraju da se zatvore, odnosno da budu striktno kontrolisane. Ostaje dilema da li će ovaj proces da se izvrši na nacionalnom ili federalnom nivou?

Evropska unija - prostor bez konačno zaokruženih granica

Ugovori o osnivanju i pravo Evropske unije primenjuje se na teritoriji država članica Unije onako kako je ona određena nacionalnim pravnim normama,³ što znači da teritorija Unije zapravo predstavlja zbir teritorija država članica. Unija nije, dakle, kao njene države članice stekla i zaokružila svoju teritoriju prolazeći kroz dug istorijski proces. Pored toga, Evropska unija nema poput federalnih država nadležnost da upravlja svojom teritorijom. Ukoliko jedna od država članica izgubi deo teritorije, Uniji ne preostaje ništa drugo nego da primi k znanju ovu činjenicu i izvuče zaključke u kontekstu primene prava Evropske unije.⁴

Danas, teritoriju Unije čini teritorija 28 država članica, ali se još uvek ne zna koje će biti njene konačne granice. Sigurno je da će Evropskoj uniji u bliskoj budućnosti pristupiti Srbija, Crna Gora i Makedonija. Na srednji rok očekuje se prijem Albanije i Bosne i Hercegovine, dok je prijem Kosova politički problematičniji. Ovim bi logično bila zaokružena teritorija Evropske unije. Međutim, još 2004. godine započeli su pristupni pregovori sa Turskom koji su zapali u stagnaciju jer otvaraju mnogobrojne dileme. Strategijski položaj Turske na prelasku Evrope u Aziju, kao i njena atlantska opredeljenost predstavlja jedan od argumenata za priključivanje ove države Evropskoj uniji. U očima Evropljana Turska ima i druge adute, a reč je o dinamičnom privrednom rastu, brojnom i u proseku mladom stanovništvu spremnom da radi po nižim primanjima od evropskih. Sa 78 miliona stanovnika tursko tržište predstavlja priliku za plasman proizvoda preduzeća iz Evropske unije. S druge strane, pojedine države članice sa manjkom nataliteta poput Nemačke, mogle bi da uvezu tursku radnu snagu koja je neophodna njihovoj privredi. Turska ima geostrateški značaj i u transportu nafte iz srednje azijskih država ka Evropskoj uniji.⁵ Reč je o naftovodu koji bi preko Azerbejdžana i Gruzije trebalo da se završi na turskoj obali Mediterana. Preko Turske kao svoje članice Evropska unija mogla bi da vrši politički uticaj na bliskoistočne, arapske i azijske države.

³ Član 52 ugovora o Evropskoj uniji.

⁴ Philippe Manin, *L' Union europeenne*, Pedone, N 6, Paris, 2005, p. 118.

⁵ Guy Baudelle, Benoit Montabone, *La turquie et l' Union europeenne*, <http://echogeo.revues.org>, 01.11.2016.

Prema članu 49 ugovora o Evropskoj uniji svaka evropska država koja uvažava načela na kojima je zasnovana Evropska unija a radi se o poštovanju ljudskog dostojanstva, slobode, demokratije, jednakosti, pravne države i ljudskih prava, može da postane njena članica. Iz prethodno iznetog proističe da je kandidatura za članstvo u Evropskoj uniji uslovljena ne samo posedovanjem atributa države (teritorija, stanovništvo i organizovana politička vlast), već i geografskim pripadanjem državne teritorije evropskom kontinentu.⁶ Suštinsko pitanje koje se nameće jeste da li je Turska zaista evropska država? Pravno tumačenje člana 49 ugovora o Evropskoj uniji glasi da je dovoljno da se i vrlo mali deo državne teritorije nalazi u Evropi da bi se ispunio geografski uslov. Turska bi, imajući u vidu prethodno izneto, formalno ispunila uslov o geografskom pripadnosti evropskom kontinentu iako se preko 90 odsto njene državne teritorije nalazi u Aziji. U tom smislu Evropski savet na sastanku Helsinkiju u decembru 1999. godine potvrdio je da je Turska evropska država.⁷

Međutim, pojedini istaknuti evropski političari osporavaju tezu da je Turska evropska država. Tako je bivši francuski predsednik Valeri Žiskar Desten (Valery Giscard d'Estaing) 2002. godine u vreme kada je bio na čelu Konvencije o budućnosti Evrope zadužene da pripremi tekst Evropskog ustava, izjavio da je Turska veoma važna država koja je bliska Evropi ali ne i evropska država.⁸ Žiskar potkrepljuje prethodno izneti argument činjenicom da se glavni grad Turske Ankara ne nalazi na evropskom kontinentu, kao i da 95 odsto turskog stanovništva živi van evropske teritorije. Žiskar smatra da oni koji guraju proces pristupanja Turske jesu zapravo protivnici Evropske unije s namerom da njen institucionalni sistem učine krhkim i usmere proces evropske integracije u pravcu stvaranja zajedničkog područja za slobodnu robnu razmenu između Evrope i Bliskog istoka. Žiskar ovde naravno misli na ostvarivanje britanskih interesa unutar Unije. Britanci se nadaju da bi na taj način obezbedili sebi spokoj jer bi zaustavili proces čvršćeg evropskog integrisanja, što je inače u suprotnosti sa izvornim projektom Evropske unije. Regionalna organizacija koja bi se bavila ekonomskom saradnjom između Evrope i Bliskog istoka, zapravo bi bila kraj evropske integracije zasnovane na ideji o izgradnji evropske federalne države.

Drugi problem koji se javlja u kontekstu turskog pristupanja Uniji jeste problem istorijske i kulturne utemeljenosti evropske integracije. Ujedinjenje evropskih država u Evropsku uniju plod je razvoja političke svesti i volje

⁶ Abdelkhalq Berramdane, Jean Rosseto, *Droit de l' Union europeenne*, LGDJ, Paris, 2013, p. 37.

⁷ Sous la direction de Renaud Dehousse, *L' Union europeenne*, 4 edition, La documentation francaise, Paris, 2014 - David Siritzky, *Des communautés europeennes a six a L' Union europeenne a vingt huit*, p. 17.

⁸ Arnaud Leparmentier, Laurent Zecchini, *Pour ou contre une adhesion de la Turquie a l' Union europeenne*, www.lemonde.fr, 08.11.2002.

ljudi koji su živeli na evropskom kontinentu, odnosno rezultat njihovog civilizacijskog, intelektualnog i moralnog razvoja.⁹ Evropski narodi imaju zajedničke civilizacijske temelje čiji je izvor u grčko-rimskoj humanističkoj filozofiji i hrišćanskoj religiji.¹⁰ Iz ovih civilizacijskih temelja proističe evropski zakonodavni sistem koji štiti određene vrednosti, način života i pristup društvenim i porodičnim pitanjima. Islamska civilizacija, kojoj Turska pripada, zaslužuje puno poštovanje ali se po svojim vrednostima razlikuje od evropske u pogledu uspostavljanja sekularne države, položaja žena u društvu, kritičkog dovođenja u pitanje državne vlasti i verskih dogmi, satiričnog odnosa prema religiji, slobode izražavanja, poimanju institucije braka, itd. Učešće otomanske imperije u evropskoj istoriji ne može da bude dovedeno u pitanje, ali je ono izraženo kao konfrontacija dva društvena modela. Ovaj civilizacijski i društveni sukob donekle je trebalo da pomiri radikalne proevropske reforme turskog društva koje je sprovodio Kemal Atatürk između dva svetska rata.

Istorijski gledano, Turska se nalazi na raskršću između Balkana i Bliskog istoka, Mediterana i Crnog mora. Turska je država između dve civilizacije i dva sveta (hrišćansko-evropskog i muslimansko-arapskog). U toku hladnog rata, da bi sprečila uticaj Rusije na njenim granicama, Turska se opredelila za zapadnu stranu te je njena armija postala stub NATO pakta i jedan od najvažnijih saveznika Sjedinjenih Američkih Država. Svi prethodno izneti evropski geostrateški interesi, međutim, ne moraju da se ostvare isključivo putem pristupanja Turske Evropskoj uniji. Moguće je, naime, uspostaviti strateško bilateralno partnerstvo između dve strane.

Ugovori o osnivanju Evropske unije primenjuju se na teritoriji država članica onako kao je ona određena nacionalnim pravom. U vezi sa prethodno iznetim, treba uzeti u obzir specifičan položaj određenih prekomorskih teritorija država članica. U tom smislu pravo Evropske unije primenjuje se na teritoriji francuskih prekomorskih departmana (npr. Gvadelup, Martinik, Sveti Martin), kao i na Asorskim i Kanarskim ostrvima i na Maderi. Međutim, zbog udaljenosti, klimatskih uslova i reljefa, male površine, zavisnosti od trgovine ograničenim brojem proizvoda i slabe razvijenosti, Savet na predlog Komisije i uz konsultovanje Evropskog parlamenta, kvalifikovanom većinom utvrđuje specifične uslove za primenu prava Evropske unije na prekomorskim teritorijama država članica.¹¹ Pravo Evropske unije primenjuje se i na evropskim teritorijama čije spoljne poslove vodi jedna od evropskih država. Reč je konkretno o Gibraltaru čiji suverenitet vrši Velika Britanija. Pored toga, pravo Evropske unije primenjuje se i na

⁹ Louis Cartou, Jean-Louis Clergerie, Annie Gruber, Patrick Rambaud, *L' Union européenne*, Dalloz, 6 edition, Paris, 2006, p. 1.

¹⁰ Louis Cartou, *L' Union européenne*, Dalloz, Paris 1996, 2 édition, p. 4.

¹¹ Član 349 ugovora o Evropskoj uniji.

Alandskim ostrvima koja pripadaju Finskoj, ali pod uslovima predviđenim posebnim protokolom vezanim za sporazum o pristupanju Finske, Austrije i Švedske. S druge strane, u načelu pravo Unije ne primenjuje se na Anglo-normandskim ostrvima i ostrvu Man koja su zavisna od Velike Britanije. Takođe, pravo Evropske unije ne primenjuje se na drugim prekomorskim teritorijama koje su predviđene članom 355 ugovora o funkcionisanju Evropske unije (npr. Farska ostrva i delovi Kipra koji su pod suverenitetom Velike Britanije).

Sloboda kretanja državljana Evropske unije kao suštinsko dostignuće ugroženo migrantskom krizom

Odluka o ustanovljavanju državljanstva Evropske unije zadirala je u prirodu i smisao procesa evropske integracije. Naime, samo postojanje državljanstva Evropske unije ovoj poslednjoj bi dalo odlike federalne države, a njeni građani stekli bi prava i obaveze koja bi postojala uporedo sa onim predviđenim nacionalnim pravom.¹² Protiv ovakvog rešenja bile su pristalice tzv. koncepta Unije zasnovane na međudržavnoj saradnji.

Uvođenje državljanstva Evropske unije bilo je predviđeno u predlogu nacarta ugovora o Evropskoj uniji koji je pripremio Evropski parlament 1984. godine pod nazivom projekat "Spineli", ali je ono ustanovljeno tek ugovorom iz Maastrichta 1993. godine.¹³ Ustanovljavanje državljanstva Unije nije značilo istovremeno i uvođenje evropske nacionalnosti, jer je prethodno pomenuto vezano po automatizmu za posedovanje državljanstva država članica. Ugovorom iz Amsterdama iz 1999. godine dopunjena je odredba o državljanstvu u smislu da državljanstvo Unije upotpunjuje nacionalno državljanstvo i ne zamenjuje ga.¹⁴ Ovim se izašlo u susret onima koji su strahovali od izražene federalizacije Unije i stavljanja nacionalnog državljanstva u drugi plan. Težnje zagovornika federalizma da objedine i prošire prava državljana Unije u jednom članu ugovora su u tom trenutku ostale neostvarene.¹⁵

U ugovoru o Evropskoj zajednici utvrđenim u Nici 2003. godine¹⁶, ali i u ugovoru o funkcionisanju Evropske unije iz Lisabona iz 2009. godine, odredbe o državljanstvu Evropske unije sadržane su u posebnom delu.¹⁷

¹² Philippe Moreau Deforge, *Les institutions européennes*, Arman Colin, Paris 1998, p. 146.

¹³ Nekadašnji član 8 koji je ugrađen u ugovor o Evropskoj zajednici ugovorom iz Maastrichta.

¹⁴ Nekadašnji član 17 ugovora o Evropskoj zajednici ugrađen ugovorom iz Amsterdama.

¹⁵ Georges Berthu, Dominique Souchet, *Le traité d' Amsterdam contre la démocratie*, Liberté politique, Paris, 1998.

¹⁶ II deo ugovora o Evropskoj zajednici.

¹⁷ II deo ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

Članom 20 ugovora o funkcionisanju Evropske unije određeno je da je državljanin Unije svako lice koje poseduje državljanstvo jedne od država članica. Državljanstvo Unije se dodaje nacionalnom državljanstvu i ne zamenjuje ga.

Pravo slobode kretanja i boravka državljana Evropske unije

Ugovorom o Evropskoj ekonomskoj zajednici bilo je predviđeno pravo na slobodu kretanja i zapošljavanja radnika unutar Zajednice,¹⁸ pravo lica koje vrše nezavisna zanimanja¹⁹ poput advokata, lekara ili arhitekata, da se nastane, obavljaju svoj posao ili pak pruže usluge²⁰ u drugoj državi članici, kao i pravo na slobodno nastanjivanje preduzeća na teritorijih drugih država članica putem osnivanja filijala i predstavništava. Iz prethodno iznetog moglo je da se zaključi da je sloboda kretanja i nastanjivanja bila vezana za vršenje ekonomskih aktivnosti. I pored ovog uslovljavanja, sloboda kretanja i boravka je široko tumačena.²¹ Sud pravde je, na primer, išao korak dalje u širenju prava na slobodu kretanja unutar Zajednice, jer je protumačio da korisnici određene usluge, poput one turističke, mogu bez uslovljavanja da otputuju u drugu državu članicu u kojoj treba da im bude pružena prethodno pomenuta usluga.²² Savet je 1990. godine doneo tri direktive kojima je pravo boravka u državama članicama dodelio studentima, penzionerima i regulisao korišćenje ovog prava za državljane članica Zajednice koji nisu bili obuhvaćeni postojećim normama komunitarnog prava.²³ U praksi, granična kontrola prilikom prelaska građana država članica Zajednice iz jedne države članice u drugu bila je obična formalnost.

Ugovorom o Evropskoj uniji iz Mاستrihta određeno je da pravo na slobodu kretanja i boravka praktično proističe iz posedovanja državljanstva Evropske unije. U tom smislu svaki državljanin Evropske unije ima pravo da se kreće i slobodno boravi na teritoriji država članica, izuzev ograničenja i uslova predviđenih ugovorima o osnivanju i odredbi usvojenih u cilju njihove primene.²⁴ Evropski parlament i Savet su nadležni da putem redovnog zakonodavnog postupka usvoje mere u cilju olakšavanja korišćenja prava na slobodu kretanja i boravka.²⁵ Pored toga, primenom posebnog zakonodavnog postupka Savet može da usvoji mere koje se tiču

¹⁸ Nekadašnji član 39 ugovora o Evropskoj zajednici.

¹⁹ Nekadašnji član 43 do 48 ugovora o Evropskoj zajednici.

²⁰ Nekadašnji član 49 do 55 ugovora o Evropskoj zajednici.

²¹ Louis Cartou, *L' Union européenne*, Dalloz, Paris 1996, 2 édition, p. 264.

²² CJCE, 31.1.1984, Luisi et Carboni, aff. C-286/82.

²³ Nicolas Ligneul, Olivia Tambou, *Droit européen du marche*, Ellipses, Paris, 2006, p. 54.

²⁴ Nekadašnji član 18 ugovora o Evropskoj zajednici. Sadašnji član 21 stav 1 ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

²⁵ Član 21 stav 2 ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

zdravstvenog osiguranja i socijalne zaštite a koje doprinose lakšem korišćenju prava na slobodu kretanja i boravka unutar Unije.²⁶

Korišćenje prava na slobodno kretanje unutar Unije bilo je ojačano posebnim međunarodnim ugovorima zaključenim između pojedinih država članica mimo komunitarnog prava. Reč je o tzv. Šengenskim sporazumima od 14. juna 1985. i 19. juna 1990. godine kojima su se pojedine države članice Zajednice bile dogovorile da međusobno uklone granične prelaze, usaglase uslove i postupke za dobijanje viza prema državljanima trećih država, kao i da međusobno jačaju policijsku, carinsku i pravosudnu saradnju. Šengenske odredbe stupile su na snagu 26. marta 1995. godine i primenjivale su ih Francuska, Nemačka, države Beneluksa, Španija i Portugalija. Tokom 1996. godine ovim državama su se pridružile Italija, Grčka, Austrija, Danska, Finska i Švedska, kao i dve države koje nisu članice Unije - Norveška i Island. Sporazumi iz Šengena su, uz pravne tekovine proistekle iz njihovog sprovođenja, ugrađeni u ugovor o Evropskoj uniji ugovorom iz Amsterdama 1999. godine. Nove članice primljene u Uniju 2004. godine su se, pak, obavezale da preuzmu tekovine Šengena u celosti, s tim što su samo neke od njih u mogućnosti da ih u potpunosti primene a reč je o: Mađarskoj, Češkoj, Slovačkoj, Poljskoj, Sloveniji, Estoniji, Litvaniji, Letoniji i Malti. Švajcarska se 2009. godine takođe pridružila području Šengena, dok Velika Britanija, Irska i Danska samo u nekim delovima primenjuju tekovine sporazuma iz Šengena.²⁷ Državljanin treće države koji želi da dobije šengensku vizu ne bi smeo da bude registrovan kao nepoželjan u šengenskom informacionom sistemu (SIS), tj. u zajedničkoj bazi podataka koju pothranjuju države članice.²⁸ Međutim, u kontekstu atentata u Parizu od 13. novembra 2015. godine ispostavilo se da pothranjivanje podataka na evropskom nivou ne funkcioniše jer pojedine države članice iz određenih razloga ne dostavljaju svoje podatke o potencijalnim teroristima SIS-u ili Evropolu.

Pravo na slobodno kretanja unutar Evropske unije kao suštinsko dostignuće ugroženo je masovnim doseljavanjem migranata u 2015. godini. Pojedine države članice (Austrija, Mađarska, Švedska, Francuska) bile su prinuđene da ponovo uspostave policijske kontrole na svojim granicama jer Evropska unija nije uspela u punoj meri da kontroliše spoljne granice. Nedovršeni federalizam pokazao je sve svoje slabosti u kontekstu terorističkih napada u Parizu u novembru 2015. godine. Naime, teroristi su iskoristili evropsko dostignuće u vidu ukidanja unutrašnjih granica između država članica na osnovu sporazuma iz Šengena i prelazili su slobodno iz Belgije u Francusku u cilju izvršenja krivičnih dela. Na ovom primeru se

²⁶ Član 21 stav 3 ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

²⁷ Internet, <http://www.europa.eu>, 17.8.2008., Ch. Gavalda, G. Parleani, *Droit des affaires de l' Union europeenne*, Litec, 5 edition, , 2006, p. 171.

²⁸ Slobodan Zečević, *Poslovno pravo Evropske unije I*, Centar za Evropsku uniju, Beograd, str. 90.

videlo da ukidanje unutrašnjih granica traži i uspostavljanje stroge kontrole spoljnih granica Unije, bržu saradnju ministarstava unutrašnjih poslova država članica kao i efikasniju razmenu informacija unutar Europolu. Teroristički napadi u Parizu zapravo ukazuju da se sve više nameće potreba i za federalizacijom u oblasti unutrašnjih poslova u smislu prerastanja Europolu u embrion federalne policije kojem bi države članice stavile na raspolaganje baze podataka potencijalnih počionioca krivičnih dela uperenih protiv javne bezbednosti.

Pravo na azil, ekonomska migracija i mere zaštite Evropske unije

Evropska unija u kontekstu migrantske krize iz 2015. godine nije zauzela stav koji imaju pojedine anglosaksonske države poput Sjedinjenih Američkih Država i Australije. Ove poslednje, svesne da ne mogu da prihvate ugrožene iz celog sveta, primenjuju politiku kontrolisanog doseljavanja koja podrazumeva da je nastanjivanje uslovljeno mogućnošću dobijanja posla. Dakle, Sjedinjene Američke Države zapravo primaju migrante onog profila koji je potreban njihovoj privredi. Evropska unija je, imajući u vidu odredbe međunarodnog prava, omogućila onima kojima pretila opasnost po život i zdravlje zbog rata u Siriji da se dosele i da borave na teritoriji država članica sve dok traje opasnost, da primaju određenu novčanu pomoć kao i da uživaju zdravstvenu i socijalnu zaštitu. Time su ispunjeni standardi predviđeni Ženevskom konvencijom iz 1951. o zaštiti izbeglica, Evropskom konvencijom o osnovnim ljudskim pravima (1950) Saveta Evrope, kao i odredbama čl. 18 Povelje Evropske unije o fundamentalnim pravima čoveka, koja je postala pravno obavezujuća stupanjem na snagu Ugovora o Evropskoj uniji iz Lisabona iz 2009. godine.

Prijem azilanata iz Sirije je, međutim, doneo suštinske probleme u vezi sa primenom takozvane „Dablinske uredbe“ Saveta Evropske unije²⁹ o ustanovljavanju kriterijuma i mehanizama za određivanje države članice odgovorne da prouči zahtev za dobijanje azila koji je podneo državljanin treće države. Naime, prema ovoj uredbi samo jedna država članica je nadležna da razmatra zahtev za dobijanjem azila što znači da ovaj zahtev ne može da bude podnet u nekoliko članica Unije. Kada je podnosilac zahteva ilegalno ušao u jednu od država članica ova je dužna da razmotri njegov zahtev za dobijanje azila. Međutim, u slučaju o kome je reč dobar deo migranata iz Sirije ulazi na teritoriju Grčke, jer ih brodovima i čamcima iz Turske na grčka ostrva prevoze profesionalni prevoznici. U praksi migranti uopšte ne traže azil u Grčkoj već ih dalje vode ekonomski interesi. Zapravo, oni se prebacuju u Nemačku gde očekuju da će naći zaposlenje i započeti

novi život. Dakle, inicijalno bežanje od ratnih sukoba pretvara se u ekonomsku imigraciju u Evropsku uniju.

Ulazak tolikog broja migranata koji su u najvećem broju islamske veroispovesti otvara problem volje lokalnog stanovništva da ih prihvati. Usled ekonomske krize koja vlada u većini država članica Evropske unije, ali i usled kulturnih razlika, takva volja je slaba. U tom smislu treba imati u vidu jačanje partija ekstremne desnice u gotovo svim članicama Evropske unije koje ukazuju na opasnost od islamizacije Evrope na osnovu nekontrolisanog doseljavanja, čime bi bila uništena evropska civilizacija. Stoga se u pojedinim državama članicama preduzimaju mere u cilju odvratanja ili proterivanja migranata. Primera radi, Švedska koja je na human način prihvatila preko 186 hiljada migranata ima nameru da bar polovinu vrati u zemlje porekla. Danska je usvojila drastične mere kojima migrantima pleni sredstva u iznosu od preko 1340 evra u cilju naplate njihovog boravka u Danskoj (smeštaj, zdravstveno osiguranje), a za sličnu meru su se opredelile pojedine nemačke pokrajine koje plene iznos viši od 350 do 750 evra u zavisnosti od lokalne odluke.³⁰

Mere koje su preduzele institucije Evropske unije da bi kontrolisale talas izbeglica

Reč je pre svega o odluci Komisije donetoj u proleće 2015. godine da se osnuju *hot spot* centri u državama članicama koje su na udaru doseljavanja, tj. u Italiji, Grčkoj i Mađarskoj. *Hot spot* centri služe za registrovanje izbeglica, tačnije za utvrđivanje identiteta, prikupljanje izjava, svedočenja i uzimanje otisaka. Uz predstavnike nacionalnih organa u *hot spot* centrima rade i predstavnici Europol-a, Eurojust-a, Frontex-a (Evropska agencija za zaštitu spoljnih granica) i Easo-a (Evropska kancelarija za podršku u oblasti azila).³¹ *Hot spot* centri imaju zadatak da ustanove razliku između izbeglica kojima treba međunarodna zaštita od ekonomskih migranta koje treba vratiti u države porekla. Uloga predstavnika Europol-a i Eurojust-a jeste da identifikuju terorističke mreže unutar mase izbeglica. U Italiji glavni štab *hot spot* centara se nalazi u Kataniji na Siciliji. Glavni štab koordinira rad centara u tri luke na Siciliji (Trapani, Pozzallo, Porto Empedocle) i na ostrvu Lampeduza (Lampedusa). U Grčkoj glavni štab *hot spot* centara trebalo bi da bude u luci Pirej kod Atine. Dalje, svaki od centara trebalo bi da primi 1500 izbeglica. Mađarska je, međutim, odbila da instalira *hot spot* centre na svojoj teritoriji.

Druga odluka u kontekstu izbegličke krize doneta je 22. septembra 2015. godine na sastanku Saveta u sazivu ministara unutrašnjih poslova. Reč je o

³⁰ Lucie Soullier, *Danemark, Suisse, Allemagne: la confiscation des biens des migrants s'etend en Europe*, www.lemonde.fr, 26.01.2016.

³¹ Jean-Pierre Stroobants, *Comment fonctionneront les "hot spot" censés gérer l'accueil des migrants en Europe.*, www.lemonde.fr, 21.09.2015.

zbrinjavanju 120 hiljada izbeglica u državama članicama Evropske unije. Od prethodno pomenutog broja u prvo vreme 66 hiljada izbeglica koje se nalaze u Grčkoj i Italiji biće raspoređene u druge države članice u skladu sa usvojenim sistemom kvota.³² Broj izbeglica koji države članice treba da prime zavisi od njihovog broja stanovnika, bruto društvenog proizvoda, stope nezaposlenosti i prosečnog broja zahteva za azil za poslednje četiri godine.³³

Odluka o preraspodeli izbeglica doneta je kvalifikovanom većinom u Savetu, s obzirom da su ministri Mađarske, Slovačke i Češke Republike bili protiv, finski ministar je bio uzdržan, dok je ministar Poljske kao velike države ipak prihvatio da se priključi Francuskoj i Nemačkoj i da glasa *za*. Time je u izvesnoj meri razbijeno jedinstvo Višegradske grupe po pitanju odbijanja prijema izbeglica. Bez obzira na prethodno izneto slovački predsednik vlade protivi se prijemu muslimanskog stanovništva kao i usvojenim izbegličkim kvotama. Odluka Evropske unije o preraspodeli izbeglica ima zanemarljiv značaj ako imamo u vidu da je samo 2015. godine u Nemačku ušlo milion i sto hiljada migranata.

Frontex- Evropska agencija za upravljanje i operativnu saradnju na spoljnim granicama Evropske unije

Agencija Frontex osnovana je uredbom Saveta iz 2004. godine³⁴ s ciljem da štiti spoljne granice Evropske unije i uređuje granični protok lica. Potreba za osnivanjem evropske agencije ove vrste javila se jer su Šengenskim sporazumima ukinute unutrašnje granice između država članica te je bila neophodna jača međudržavna saradnja i podrška Evropske unije državama članicama u kontrolisanju i zaštiti njenih spoljnih granica. Frontex raspolaže statusom pravnog lica, finansira se sredstvima Evropske unije a sedište ove organizacije je poljskom glavnom gradu Varšavi. U 2011. godini doneta je nova uredba Evropskog parlamenta i Saveta u cilju jačanja operativnih sposobnosti Frontex-a u borbi protiv ilegalnog doseljavanja.³⁵ Zadaci Frontex-a su da: planira i usklađuje zajedničke operacije na spoljnim granicama Evropske unije (pomorskim, kopnenim i vazдушnim) koristeći ljudstvo i opremu država članica; koordinira operacije zajedničkog vraćanja stranih državljana u države porekla; ustanovi zajedničke programe obuke nacionalnih graničnih jedinica; ustanovi evropske jedinice graničara koje učestvuju u zajedničkim operacijama; uspostavi kapacitete za hitne intervencije koji uključuju evropske graničare i baze podataka o materijalnim

³² Cecile Ducourtieux, Jean-Pierre Stroobants, *L' Union europeenne s' accorde sur la repartition en deux temps des 120 000 refugies*, www.lemonde.fr, 22.09.2015.

³³ Renaud Honore, *Le plan de Bruxelles pour les quotas des refugies*, www.lesechos.fr, 06.09.2015.

³⁴ Reglement (CE) no. 2007/2004.

³⁵ Reglement (UE) no. 1168/2011.

sredstvima koja su odmah na raspolaganju u slučaju krize; podrži države članice koje zatraže snažniju tehničku i operativnu podršku u slučaju humanitarnih kriza, operacija spasavanja na moru ili specifičnih i ozbiljnih pritisaka na njihovim granicama; radi na analizama rizika u vezi sa pretnjama koje postoje na spoljnim granicama. U međuvremenu, nekoliko država članica zatražilo je zajedničko operativno delovanje i pomoć Frontex-a. Reč je o Španiji koja je želela da uspostavi kontrolu nad doseljavanjem građana Senegala i Mauritanije na Kanarska ostrva. Pored nje i Grčka je u 2010. godini zatražila podršku Frontex-a u kontroli imigracije u Egejskom moru. Najkontroverznija operacija Frontex-a jeste operacija „Triton“ pokrenuta 2014. godine na zahtev Italije u cilju sprečavanja masovnog doseljavanja migranata iz Libije koji su koristili italijanske teritorijalne vode oko Sicilije. U operacijama odvratanja 2015. godine utopilo se preko 1200 izbeglica, zbog čega se Evropska unija našla na udaru organizacija za zaštitu ljudskih prava.³⁶

Evropska unija bez jedinstvene politike bezbednosti i odbrane

Evropska integracija u početku se odvijala u okviru Evropskih zajednica, tj. u oblasti privrede, ali ovo ograničenje se tokom vremena pokazalo neodrživim.³⁷ Postojanje jedinstvenog evropskog tržišta kao imperativ nametalo je određivanje zajedničke politike u različitim oblastima privrede - poput poljoprivrede, industrije, saobraćaja i zajednički nastup na međunarodnim konferencijama. Pored toga, kako na primer Evropska zajednica kao industrijska sila nije bila bogata naftom, nužno je bila zainteresovana za oblast Bliskog istoka ili afrički kontinent, odnosno za odnose sa državama proizvođačima ove sirovine. Zajednici je, dakle, bila potrebna usklađena spoljna politika jer su Francuska i Nemačka, kao i druge evropske države pojedinačno gledano postale politički i vojno slabije u odnosu na super sile tog vremena - Sjedinjene Američke Države i Sovjetski Savez.³⁸ U državama članicama zajednice jačala je svest da je jedini način da se povrati nekadašnji spoljopolitički i vojni uticaj u svetu međusobna saradnja i zajedničko spoljopolitičko, a zatim i vojno delovanje.

Politika bezbednosti i odbrane jeste stvorena krajem XX i početkom XXI veka s namerom da postane sredstvo koje će omogućiti Evropskoj uniji da postane „globalni akter“ na međunarodnoj sceni.³⁹ Ozbiljan pomak u

³⁶ www.wikipedia.org, 15.02.2016.

³⁷ Louis Cartou, *L' Union europeenne*, Dalloz, 2 edition, Paris, 1996, pp. 41- 42.

³⁸ Michel Clapie, *Manuel d' institutions europeennes*, 3 edition, Flammarion, Paris, 2010, p. 47.

³⁹ Antoine Rayroux, *L' Europe de la defanse*, L' Union europeenne, 4 edition, sous la direction de Renaud Dehousse, La documentation francaise, Paris, 2014, p. 301.

uvođenju zajedničke politike odbrane učinjen je po francusko-britanskom sastanku na vrhu u San Malou 1998. godine.⁴⁰ Naime, u deklaraciji iz San Maloa, Velika Britanija je po prvi put prihvatila tezu da Evropska unija treba da ima samostalni vojni kapacitet da bi mogla da reaguje u slučaju međunarodnih kriza. Deklaracija je nastala kao reakcija na krizu na Balkanu i praktično je utemeljila pravo Unije da razvija samostalnu odbrambenu moć odnosno politiku bezbednosti i odbrane na osnovu odluka Evropskog saveta.⁴¹ U tom smislu usledio je izveštaj predsedavajućeg Evropskog saveta iz Kelna od 4. juna 1999. godine kojim se traži jačanje zajedničke evropske politike bezbednosti i odbrane.

Ugovorom iz Amsterdama iz 1999. godine naznačeno je da zajednička politika odbrane Unije treba „postepeno da se uspostavlja“⁴², a ne „u dogledno vreme“ kako je bilo predviđeno ugovorom o Evropskoj uniji iz Maastrichta. Prethodno izneto značilo je da institucije Unije, služeći se instrumentima predviđenim ugovorima o osnivanju, mogu da donose odluke koje bi dale sadržinu zajedničkoj politici odbrane.⁴³ Tako je politika odbrane dobila određeno, doduše ograničeno značenje, jer se odnosila na humanitarne misije, misije održavanja mira, kao i na borbene misije upravljanja krizama uključujući i misije o ponovnom uspostavljanju mira. Iz prethodno iznetog proisteklo je da je pitanje odbrana teritorije Unije van njene nadležnosti.

Ugovorom iz Nice ukinute su sve odredbe koje su se odnosile na moguće korišćenje Unije zapadne Evrope u oblasti odbrane Unije, koja je zbog svog složenog sastava zapravo blokirala razvoj zajedničke odbrambene politike.⁴⁴ Zbog toga je odlučeno da se operativne aktivnosti Unije zapadne Evrope prenesu na Evropsku uniju. Iz prethodno iznetog proističe da je Evropska unija sama nadležna da uspostavi odbrambenu politiku u okvirima koje je sebi postavila. Odbrambena politika se, međutim, i dalje nije odnosila na odbranu teritorije Unije, a nije bila predviđena ni odredba o međusobnoj pomoći u slučaju agresije na jednu od država članica.

Ugovor o Evropskoj uniji iz Lisabona predviđa poseban odeljak posvećen odredbama o politici bezbednosti i odbrane koja je u njegovom tekstu preimenovana u „Zajedničku politiku bezbednosti i odbrane“. Odredbe ugovora produbljuju saradnju država članica bez unošenja revolucionarnih promena u ovoj oblasti. Naime, ugovor iz Lisabona utvrđuje

⁴⁰ Michel Clapie, *Manuel d' institutions europeennes*, Flammarion, 3 edition, Paris, 2010, p. 75.

⁴¹ Bruno Alomar, Sebastien Daziano, Thomas Lambert, Julien Sorin, *Grandes questions europeennes*, Sedes, 3 edition, Paris, 2013, p. 496.

⁴² Član 17 nekadašnjeg ugovora o Evropskoj uniji.

⁴³ Philippe Manin, *L' Union europeenne*, Pedone, N. 6, Paris, 2005, p. 185.

⁴⁴ Le traite de Nice, premieres analyses, PUS, 2001 – Ch. Carotenuto, *Le deuxieme et troisiem piliers*, p. 211.

da Unija ima „zajedničku“ politiku bezbednosti i odbrane koja je sastavni deo njene zajedničke spoljne i bezbednosne politike.⁴⁵ Dakle, Unija bi mogla da koristi zajedničke operativne civilne i vojne snage kao produženu ruku u međudržavnim organima (Evropski savet i Savet) utvrđene spoljne politike. Prethodno pomenute snage Uniji stavljaju na raspolaganje države članice i to radi intervencije van njene teritorije u cilju prevencije konflikata, održavanja mira i jačanja međunarodne bezbednosti. Evropska saradnja u oblasti o kojoj je reč treba postupno da se izgrađuje da bi na kraju dovela do uspostavljanja zajedničke odbrane na osnovu jednoglasne odluke Evropskog saveta. Ovu odluku bi zatim trebalo da potvrde države članice putem postupka ratifikacije.

U međuvremenu, ugovorima iz Lisabona predviđeno je da politika Unije u oblasti odbrane ne ugrožava specifičnu prirodu politike odbrane svake od država članica (ovde se misli na one opredeljene za neutralnost), ali i onih koje imaju obaveze prema NATO paktu.⁴⁶ Iz prethodno iznetog, proizilazi da se u ovom trenutku ne stvara jedinstvena evropska vojska koja bi branila teritorijalni integritet Unije i slobodu i prava njenih stanovnika. Reč je o tome da Unija obavezivanjem država članica da stave na raspolaganje Uniji deo njihovih vojnih i civilnih kapaciteta, obezbeđuje operativne vojne i civilne kapacitete u cilju ostvarivanja zajedničke politike bezbednosti i odbrane.⁴⁷ Unija zapravo deluje van svoje teritorije u misijama čiji je cilj održanje mira, predupređivanje sukoba ili jačanje međunarodne bezbednosti u skladu sa poveljom Ujedinjenih nacija.

Zaključak

Početak XXI veka Evropska unija bila je pogođena sa nekoliko sukcesivnih kriza. Reč je o svetskoj finansijskoj krizi iz 2007. godine čije je izvor bio na finansijskom tržištu Sjedinjenih Američkih Država, o dužničkoj krizi Grčke koja traje od 2009. godine i koja je eskalirala u leto 2015. godine, kao i o izbegličkoj krizi nastaloj zbog rata u Siriji u 2015. godini. Prethodno pomenuti događaji ukazali su da nedovršeni evropski suverenitet uzrokovanom zastoju u izgradnji evropske federalne države zapravo omogućava Evropskoj uniji da, kako tako, funkcioniše u normalnim uslovima ali je sprečava da ima adekvatne odgovore na krizne stanja. Zbog međudržavnih i konfederalnih odlika Evropska unija ne može da reaguje na brz, jedinstven i adekvatan način na izazove u globalizovanom svetu. Odsustvo evropskog suvereniteta čini Evropsku uniju neefikasnom čime se potpiruju rasprave o svrsishodnosti njenog postojanja.

⁴⁵ Jean-Luc Sauron, *Comprendre le Traite de Lisbonne*, Gualino editeur, Paris, 2008. - Član 42 stav 1 ugovora o Evropskoj uniji.

⁴⁶ Član 42 ugovora o Evropskoj uniji.

⁴⁷ Član 42 stav 3 ugovora o Evropskoj uniji.

Istorijski posmatrano, evropski narodi su evoluirali u pravcu stvaranja suvereniteta na nacionalnom, odnosno državnom nivou. U periodu današnjeg ekonomskog globalizma koji je ugrozio materijalnu i socijalnu sigurnost građana država članica Evropske unije postoji tendencija da se zaštita od "spoljne opasnosti" traži na nacionalnom nivou, na kojem je ona nekada i postojala. Tako se od nacionalne države očekuje da povрати nadzor nad svojim granicama ne bi li sprečila nekontrolisano doseljavanje, da zaštiti nacionalni identitet, da obezbedi veću zaposlenost, kao i da izvrši socijalnu redistribuciju prema ugroženim regionima i socijalnim kategorijama. Međutim, u kontekstu svetske ekonomske i vojne dominacije velikih država poput SAD-a, Rusije, Kine postavlja se pitanje da li bilo koja od članica Evropske unije može samostalno da se izbori za ostvarivanje prethodno pomenutih nacionalnih interesa? Otuda se još jednom nameće analiza mogućnosti ostvarivanja evropskog suvereniteta. Sve je očiglednije da Evropska unija kao nedovršena federacija ne može efikasno da se suoči sa izazovima savremenog sveta. Za efikasnu reakciju na masovan priliv migranata neophodno bi bilo da Evropska unija ima federalnu vladu sa ministrom unutrašnjih poslova i odbrane kao federalnim policijskim i vojnim snagama. Pored toga, bilo bi neophodno da se zaokruži teritorija Evropske unije barem u prvo vreme brzim prijemom u njeno članstvo Srbije, Crne Gore i Makedonije.

Bibliografija

- Alomar, B., Daziano S., Lambert, Th., Sorin, J., *Grandes questions europeennes*, Sedes, 3 edition, Paris, 2013.
- Berramdane, Abdelkhaleq, Rosseto, Jean, *Droit de l' Union europeenne*, LGDJ, Paris, 2013.
- Berthu, Georges, Souchet, Dominique, *Le traite d' Amsterdam contre la democratie*, Liberte politique, Paris, 1988.
- Cartou, Louis, Clergerie, Jean-Louis, Gruber, Annie, Rambaud, Patrick, *L' Union europeenne*, Dalloz, 6 edition, Paris, 2006.
- Clapie, Michel, *Manuel d' institutions europeennes*, Flammarion, 3 edition, Paris, 2010.
- Gavalda, Ch., Parleani, G., *Droit des affaires de l' Union europeenne*, Litec, 5 edition, Paris, 2006.
- Giscard d' Estaing, Valery, *La constitution pour l' Europe*, Albin Michel, Paris, 2003.
- Hiks, Sajmon, *Politički sistem Evropske unije*, Službeni glasnik, Beograd, 2007.
- Isaac, Guy, Blanquet, Marc, *Droit general de l' Union europeenne*, Sirey, 10 edition, Paris, 2012.
- Le traite de Nice, premieres analyses, PUS, Strasbourg, 2001. – Ch. Carotenuto, *Le deuxieme et troisieme piliers*.

- Ligneul, Nicolas, Tambou, Olivia, *Droit europeen du marche*, Ellipses, Paris, 2006.
- Moreau Defarges, Philippe, *Les institutions europeennes*, Armand Colind, 3 edition, Paris, 1998.
- Manin, Philippe, *L' Union europeenne*, Pedone, N. 6, Paris, 2005.
- Pecheul, Andre, *Le traite de Lisbonne, La constitution malgre nous?*, Editions Cujas, Paris, 2008.
- Sous la direction de Renaud Dehousse, *L' Union europeenne*, La documentation francaise, 4 edition, Paris, 2014.
- Sarkozy, Nicolas, *Un traite pour l' Europe*, Dalloz, Paris, 2008.
- Sauron, Jean-Luc, *Comprendre le traite de Lisbonne*, Gualino editeur, Paris, 2008.
- Simon, Denys, *Le systeme juridique communautaire*, PUF, 3 edition, Paris, 2001.
- Zečević, Slobodan, *Institucionalni sistem i pravo Evropske unije*, Institut za evropske studije, Beograd, 2015.
- Zečević, Slobodan, *Poslovno pravo Evropske unije I*, Centar za Evropsku uniju, Beograd, 2008.

Slobodan Zečević, PhD

MIGRATIONS AND IDENTITY OF THE EUROPEAN UNION

ABSTRACT

At the beginning of XXI century, the European Union has been hit by several successive crises. It was the world financial crisis of 2007 whose source was in the financial market of the United States, the debt crisis in Greece, which lasts from 2009 and has escalated in the summer of 2015, as well the refugee crisis resulting from the war in Syria during 2015. In connection with previously stated, it should be noted that in Germany in 2015 entered a million and one hundred thousand refugees, of whom about 60 percent are not persons threatened by war. The aforementioned events have pointed out that the unfinished European sovereignty caused by delays in the construction of a European federal state actually allows the European Union to function in somewhat normal circumstances, but it prevents her from having an adequate response to emergencies. Because of her interstate and confederal features, the European Union cannot give the unique, fast and appropriate response to the challenges of the globalized world. The absence of rounded territory and European federal government with ministries of interior and defense makes the European Union inefficient in dealing with migration and security challenges.

Key words: The European Union, European territory, migrant crisis, the right to asylum, Frontex, the European Union regulation, federalism, Common Security and Defense Policy.